

Téma: Fiatalsági szakemberek szakmai gyakorlata és foglalkoztatása az NDK-ban.

A magyar Párt- és Kormányküldöttség múlt évi látogatása során demográfiai helyzetünkkel, valamint az ebből eredő szakembertulképzéssel összefüggésben felvetette az NDK Párt- és Államvezetőinek a fiatal magyar szakemberek NDK-beli foglalkoztatását. Ennek alapján a Magyar-Német Gazdasági és Műszaki Együttműködési Bizottság V. ülésének állásfoglalásának megfelelően a magyar Fél részéről Nagy Imre munkügyi miniszterhelyettes, a német Fél részéről Heinz Rasmus az NDK Állami Munka- és Bérügyi Hivatalának vezetőhelyettese, kötelezettségekkel nem járó előzetes megbeszélést, illetve eszmecserét folytattak.

Az előzetes tárgyalások a következő fontosabb kérdésekre terjedtek ki:

- a foglalkoztatásra számításba jöhető létszám nagyságrendjére, szakmai struktúrájára, ennek időtartamára és a szakmai gyakorlat szempontjából figyelembe vehető fontosabb kérdésekre;
- a munkaviszonnyal összefüggő munka- és bérfeltételekre, a munkajogi előírások alkalmazására;
- a kint-tartózkodással összefüggő lakás, szállás, általában elhelyezésre, a szociális és kulturális ellátás, illetve a társadalmi tevékenység lényeges kérdéseire;
- az oda- és haza-utaztatással kapcsolatos szervezési kérdésekre, az ezzel összefüggő útlevelei és vám ügyekre;

- a foglalkoztatással összefüggő gazdasági kérdésekre; a bér meghatározott részének kötelező, illetve önkéntes hazautalására, a dolgozók, illetve a vállalat által fizetett társadalombiztosítási járulékok, valamint a kereseti adók megosztásának lehetőségeire a két állam között.

Az előzetes tárgyalásokon elhangzottak alapján reális lehetőségünk nyílik arra, hogy kívánságunknak megfelelően 1967 és 1973. között, évenként 4-6 ezer fős nagyságrendben, 2-3 évi időtartamra fiatal magyar szakemberek az NDK-ban szakmai gyakorlatot szerzhessenek, illetve foglalkoztatva legyenek.

A foglalkoztatás kiterjedne a 2-3 éves szakmunkásképzésben, a szakközépiskolákban, a gimnáziumokban és szükség szerint a technikumokban és a felsőfokú képzésben végzett, nálunk átmenetileg szakmájukban nem foglalkoztatható fiatalokra.

A német Fél vállalni tudja:

- a szakképzettek szakmájukban való elhelyezését és az általunk meghatározott, szakmai gyakorlat szerzés szempontjából is fontosnak tartott ágazatokban, illetve vállalatoknál történő foglalkoztatását;
- a szakképzetlenek - elsősorban gimnazisták - kiképzését a magyarországi munkaerő-szükségletnek megfelelően. /Pl. kereskedelem, vendéglátóipar, esetleg egészségügy./

Természetesen a kérdés előbbi megoldásánál figyelemmel kell lenni a német munkaerő-szükségletre és annak összetételére. Számunkra azonban az előzetes eszmecsere alapján a kérdés valamelyest kiszélesedett, mert ilyenekénti megközelítése már nem csak foglalkoztatási gondjainkon enyhít, hanem lehetővé teszi széleskörű szakmai gyakorlat megszerezését olyan 4-

gazatokban, amelyek ott már kifejlődtek, s nálunk még fejlődésben vannak. Ugyan akkor segítséget nyújt képzési feladataink megoldásában is. Emellett elhárít egy, a tárgyaláson érezhetően felmerült politikai problémát, nevezetesen azt, hogy az NDK, mint munkaerő "importőr" és az MDK, mint munkaerő "exportőr" szerepeljen, mert főszempontként a szakmai gyakorlat, továbbképzés és kiképzés szerepelhet.

A tárgyalások során a már említett egyéb kérdésekben folyó eszmecsere tartalmi vonatkozásai, a nézetek messzemenő azonosságát tükrözték. Azokkal kapcsolatban mindkét fél kötelezettség nélkül kifejtette véleményét és megállapította, hogy az alkalmazással összefüggő összes probléma mindkét Fél megelégedésére megoldható. Így lehetővé vált, hogy mind a német, mind a magyar Fél részéről kidolgozandó konkrét elképzeléseket jegyzékbe foglaljuk /1. melléklet/ és megkezdjük a hivatalos tárgyalások előkészítését úgy, hogy arra f. év április hó végén sor kerülhessen. Ezek között is a legfontosabb feladatnak tartunk egy, az 1967-es évben lefolytatandó kísérletet, amely a következő évekre tapasztalatokkal szolgál.

Az előzetes tárgyalásokra való felkészülés kapcsán a magyar Fél véleményét egyeztetettük országos szerveinkkel /Ot, PM, HM, BM, KM, MM, SZOT/. Ez az egyeztetés a német Fél részéről társzerveivel akkor még nem történt meg, így a tárgyaláson elhangzottak elsősorban az NDK Állami Munka- és Bérügyi Hivatalának véleményét tükrözték. Az egyeztetés időközben megtörtént és ennek alapján Helmut Geyer elvtárs március végi budapesti látogatásakor már arról tájékoztatott bennünket, hogy az illetékes hivatalaik és vállalataik érdeklődése korábbi várakozásainkat is meghaladja.

A további előrehaladás érdekében megállapodtunk egy alapegyezmény összeállításában, amely kiterjedne a foglalkoztatás összes lényeges kérdéseire, de nem tartalmazná az évenként kiutazók számát, szakmai összetételét és kint-tartózkodásuk időtartamát. Ez utóbbit a magyar és német munkaerő-helyzettől függően évenkénti kiegészítő jegyzőkönyvekben rögzítenénk.

Az alapegyezmény és az évenkénti kiegészítő jegyzőkönyvek megkötésére, illetve aláírására vonatkozóan egyetértés alakult ki abban, hogy ezt nem szükséges kormányközi megállapodásban szabályozni, hanem a kormányok elvi kérdéseket rögzítő felhatalmazása alapján azt az MNK Munkaügyi Minisztériuma és az NDK Munka- és Bérügyi Hivatala eszközölhetné. Így a kérdés is közvetlenül kerülne azon szervek kezébe, akik a lebonyolításért is felelősek.

Budapest, 1967. április hó 10.